

af Tidens folkekirkelige Vanskeligheder. Vedtages Lovforslaget, hvad jeg, trods de ikke meget opmuntrende Udtalelser af det ærede Medlem fra Ringkøbing, nærer Haab om, vil det betyde den endelig Afslutning paa Arboe Rasmussen-Sagen, og denne Sag har ogsaa længe nok beskæftiget dansk Offentlighed. Og det vil betyde noget andet og mere, det vil betyde, at vi i Øjeblikket undgaar at komme ind i en — jeg vil ikke bruge det store Udtryk: Kirkekamp, men — Kirkestrid eller Kirkesplid, som ikke vil føre til noget som helst godt, og som efter min Overbevisning navnlig ikke vil komme til at gavne det kirkelige Liv i vort Folk.

Lovforslaget, der blev fremsat i Gaar, har allerede fremkaldt Udtalelser fra forskellige Sider. Jeg har set en Udtalelse af Højskoleforstander Holger Begtrup, en Mand, der i lang Tid har staaet som Fører i den kirkelige Udvikling her hjemme, og jeg finder det rammende og træffende, naar han udtaler, at dette Lovforslag synes ham at give den klareste og bedste Løsning af det foreliggende Spørgsmaal, som man overhovedet kunde ønske, idet det giver en Løsning og fremskaffer en Ordning, der ikke i nogen Henseende er til at tage fejl af.

Det ærede Medlem fra Ringkøbing betegnede det foreliggende Lovforslag som et stort Forslag, der vil faa vidtrækkende Følger indenfor Folkekirken. Mon ikke nogenlunde det samme er sagt, hver Gang vi siden 1849 har skullet i Lag med den kirkelige Frihedslovgivning, enten det nu gjaldt Sognebaandsløsning, Valgmenigheder eller de andre Spørgsmaal, der har været fremme? Disse Lovforslag fremkom oprindeligt paa samme Maade som dette, som en Nødhjælp, som Lejlighedslove, og saa viste det sig, at de kun blev benyttet i den Udstrækning, i hvilken der var Trang til dem, og at de blev benyttet paa en saadan Maade, at de ikke fik Folkekirken til at styrte sammen, hvad mange den Gang med stor Ængstelse sagde, de vilde gøre. De kom tværtimod til at virke saaledes indenfor Folkekirken, at Virkningen betød en stor Vinding for det kirkelige Liv her i Landet. Jeg tror, at det ærede Medlem fra Ringkøbing saa noget sort paa dette Lovforslag og gjorde Følgerne deraf alt for store. Det ærede Medlem mente, det burde være den kommende Rigsdags Sag at beskæftige sig med Spørgsmaal, der angik Folkekirkens Forhold. Det kan jeg i og for sig meget vel indrømme, men man maa ikke derover glemme, at vi ikke ved

bestemt, hvornaar vi faar denne kommende nye Rigsdag, og at der, inden vi faar den, meget vel kan melde sig øjeblikkelige Krav, som man ikke kan lade ligge. Vi kan ikke sidde med Hænderne i Skødet og vente paa, at vi faar den nye Rigsdag, og for øvrigt lade alt gaa, som det bedst kan.

Jeg var noget forundret over, at det ærede Medlem fra Ringkøbing ikke tillagde de 7 Biskoppers Tilslutning til dette Lovforslag nogen større Betydning. Det forekommer mig, at han var ved at gaa de højerværdige Herrer en Smule for nær, naar han antydede, at de øjensynlig ikke rigtig havde vidst, hvad de gjorde, da de skrev under paa Anbefalingen, de havde ikke haft Øjet aabent for de store Konsekvenser af en Lov som denne, og de havde navnlig ikke haft Øjet aabent for Sognemenighedernes Ret. Jeg maa bekende, at det er en ejendommelig Situation, jeg befinder mig i, naar jeg overfor det ærede Medlem fra Ringkøbing skal tage de 7 Biskopper i Forsvar, men jeg synes, de her er blevet noget uretfærdigt behandlet, og jeg vil benytte Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa, at der netop under disse vanskelige Forhold er naaet en Overenskomst mellem Kirkeministeren og de 7 Biskopper, og dette, at der er naaet en Overenskomst mellem disse to Faktorer indenfor Staten og indenfor Folkekirken, er dog, maa jeg sige, noget, man bør regne med. Det ærede Medlem fra Ringkøbing talte en Del om Biskoppernes Ret og Pligt og om det biskoppelige Tilsyn, der har været her hjemme. Det forekommer mig, at han var ved at blive mere biskoppelig end Biskopperne selv. De har dog sikkert vidst, hvad de gjorde, da de skrev under, og de har ogsaa nok raadslaaet og tænkt over, hvorvidt de satte noget til af deres Ret.

Jeg maa bemærke, at naar det ærede Medlem finder, at der ikke var noget mærkeligt i, at Biskoppen over Lolland-Falsters Stift ikke vilde give Sognepræst Arboe Rasmussen Kollats, har jeg en helt anden Opfattelse, thi Pastor Arboe Rasmussen kommer ikke nu til Vaalse med Landemodedommen i Lommen, han kommer med Højesteretsdommen, og efter denne er der ikke meget tilbage af Landemodedommen, den blev af Højesteret, om jeg saa maa sige, udryddet af Jordens Overflade, og det er Højesteretsdommen, vi alle maa rette os efter og holde os til.

Det har sikkert ingenlunde været Hensigten med dette Lovforslag at oprette et ottende Bispeembede. Naar man slaar